

ВИСНОВОК

творчого керівника – кандидата мистецтвознавства, доцента, завідувачки кафедри оркестрових струнних інструментів Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського
МЕЛЬНИК АЛЛИ ОЛЕКСІЇВНИ

та наукового консультанта доктора мистецтвознавства, професора, проректора з науково-педагогічної, творчої роботи та інноваційного розвитку
НІКОЛАЄВСЬКОЇ ЮЛІЇ ВІКТОРІВНИ

на творчий мистецький проєкт здобувача поза творчою аспірантурою кафедри оркестрових струнних інструментів Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського
ЧЕРНЯВСЬКОГО ІГОРЯ ВІТАЛІЙОВИЧА

«Модуси скрипкової віртуозності у мистецтві ХІХ сторіччя» поданого до захисту на здобуття ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво»

Під час роботи над творчим мистецьким проєктом «Модуси скрипкової віртуозності у мистецтві ХІХ сторіччя» на здобуття ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво», здобувач поза творчою аспірантурою Ігор Чернявський підтвердив себе як яскравий, талановитий скрипаль, виконавець складних творів, шедеврів скрипкового репертуару, віртуоз та дослідник творів, що складають основу скрипкового репертуару сучасного виконавця.

Ігор Чернявський з 2000 р. є солістом Харківської обласної філармонії, має багатий репертуар (більше 200 сольних програм, 30 – у складі квартету, понад 300 участі у збірних концертах). Його репертуарний список налічує понад 400 творів різних форм і жанрів. 24.08. 2024 р. він отримав звання «Заслужений діяч мистецтв України». Весь цей багатий досвід втілено у творчий мистецький проєкт.

Творчий мистецький проєкт «Модуси скрипкової віртуозності у мистецтві ХІХ сторіччя» присвячено визначним творам скрипкового репертуару. Акцент ставився на Каприсах Жана Фереоля Мазаса, Ніколо Паганіні, Людвіга Шпора, П'єра Роде, які є базою для майстерності сучасного скрипаля. Саме в цей час та у обраних творах склалась система шрихової культури, яку можна прослідкувати у всіх без виключення опусах як ХІХ, так й наступних ХХ–ХХІ ст. Звідси була поставлена мета творчого мистецького проєкту – надати різнобічну презентацію віртуозних творів ХІХ ст. – яка є повністю виконаною.

Творча складова творчого мистецького проєкту І.В.Чернявського реалізована в рамках трьох концертних програм:

1 концерт 02.13.2023. «Модуси віртуозності». У програмі Ф.Мендельсон – Концерт e-moll, Ф.Крейслер-Мініатюри).

2 концерт 10.06.2024. «Роздум і пристрасть» У програмі- Л.В.Бетховен Соната №5, Н.Паганіні Гітарний дует №1, Ф.Шуберт Сонатина №3, П. Сарасате Інтродукція-Тарантела, Цапатеадо, П.Роде Каприс №7.

3 концерт 23.06.2025. «Між нотами та серцем» У програмі Й.Брамс Соната №3, С. Франк Соната для скрипки і фортепіано.

Апробація мистецької складової проекту відбулася під час майстер-класів для викладачів мистецьких шкіл; відкритих лекцій, проведення заняття на курсах підвищення кваліфікації для викладачів класу струнних інструментів:

ХДМЛ, майстер-клас «Різноманіття звуку та техніка вібрації» (09.12.2023)

Майстер-клас «Натхнення для майбутніх музикантів» (м. Суми, 15.12.2024)

Полтавський фаховий коледж мистецтв (26.02.2025)

Дніпровська музична академія (15.03.2025)

Рівненський фаховий музичний коледж (20.03.2025)

Майстер-клас «Особливості штрихової техніки у каприсах Мазаса» (Сумський фаховий коледж мистецтв і культури, 07.04.2025)

Методична доповідь «Загальні питання скрипкового виконавства». «Одеський обласний навчально-методичний центр закладів культури і мистецтв». Педагогічні читання для викладачів відділів струнних інструментів мистецьких шкіл Одеської області. (25.10.2023).

Методичний захід Всеукраїнський онлайн-вебінар «Комунікація зі студентами в умовах on-line викладання». 05.02.2024

Методична лекція «Загальні проблеми скрипкового виконавства». Хмельницький фаховий коледж. 03.02.2025.

Всі майстер-класи розміщені на ютуб-каналах і можуть бути доступними для всіх охочих.

Наукова апробація творчого мистецького проекту відбулася під час наукових конференцій та публікації статей.

Так, І.В. Чернявський доповідав на Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасне слово про мистецтво: наука та критика» з темою «Робота над віртуозним твором Г. Венявського в онлайн-режимі: специфіка комунікації» (12.02.2024.), Міжнародному науково-творчому проєкті до 20-річчя з дня заснування кафедри інтерпретології та аналізу музики ХНУМ імені І.П. Котляревського «INTER PROTO LOGOS», студії «Інтерпретолог і Я» (2-6 березня 2025 р., Харків, ХНУМ імені І.П.Котляревського) з темою «Модуси скрипкової віртуозності (на прикладі Каприсів Ж.-Ф.Мазаса); взяв участь у III Всеукраїнському конкурсі науково-творчих презентацій імені Ірини Полусмяк в номінації «Автори творчих мистецьких проєктів» з презентацією на тему «Цикл Каприсів для скрипки соло Жака Фереоля Мазаса: межі віртуозності» (Харків, ХНУМ імені І.П.Котляревського, 10–11 травня 2025 року), V Всеукраїнському відкритому круглому столі «Сучасна мистецька освіта в умовах війни» (у форматі відео-конференції) до тижня науки в Україні та 10-річчя Ради молодих вчених ХНУМ імені І.П.Котляревського (31.05-01.06.2025, Харків) з темою «Каприси для скрипки Ж.Ф.Мазаса: досвід створення відеоантології».

За тематикою творчого мистецького проєкту надруковано такі статті:

1. Nikolaievskaya, Y.; Paliy, I.; Denysenko, I.; Cherednychenko, O.; Kuzhba, M.; Cherniavskiy, I.; Wang, Youjie; Zeng, Qian (2023). Style paradigm of the

instrumental etude genre. *Ad Alta-Journal of interdisciplinary research*. Vol.13. Issue 2 (Special Issue SI). P. 18-25. doi. 10.33543/j.130235.1825 WoS (автору належить великий розділ «Межі техніки та фантазії у збірці Каприсів для скрипки соло Жака Фереоля Мазаса»).

2. Чернявський, І. (2025). Каприси для скрипки соло Ж.-Ф. Мазаса: антологія віртуозності. *Проблеми взаємодії мистецтва та теорії і практики освіти*. Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського; ред.-упоряд. Л. В. Русакова, Я. О. Сердюк. Харків: ХНУМ. Вип.75. 241-266. DOI 10.34064/khnum1-75.15.

Вагомим внеском І.В.Чернявського під час реалізації творчого мистецького проекту є створення відео-антології виконання всіх Каприсів (1-2 зошит) видатного французького композитора, скрипаля, диригента та викладача Жака Фереоля Мазаса (1782-1849). Це унікальне явище в сучасній педагогіці (у світі відомі лише три виконавці, які б здійснили таке виконання). Дві збірки спеціальних та блискучих етюдів для скрипки — унікальна можливість удосконалити великий спектр прийомів гри на інструменті, це зібрання засобів для опанування різноманітними видами техніки. Виконання І.В.Чернявського всіх каприсів (деяких – під час концертів) доводить, що вони являють собою не тільки інструктивний ресурс, а й є прекрасними концертними віртуозними п'єсами, що можуть стати окрасою репертуару.

Задачі, що ставились під час запису каприсів, поєднали як педагогічні цілі (зокрема – показ основних типів віртуозності, які є базовими для сучасного скрипаля), так і стали основою для наукового осмислення спадку Ж.-Ф.Мазаса в тексті наукового обґрунтування.

У науковій частині (наукове обґрунтування) при реалізації творчого мистецького проекту «Модуси скрипкової віртуозності в творчості композиторів ХІХ ст.» І.В.Чернявський сконцентрувався на вивченні творчості Ж.Ф.Мазаса, яке майже взагалі не описане в музикознавстві. При аналізі Каприсів вказано, що вони приваблюють зручністю виконання, простотою для сприйняття, стилістично поєднують легкість, витонченість. Доведено, що саме штрихова культура етюдів Ж.-Ф.Мазаса являє проміжну ланку між вправами та творами художньо-концертного значення. Вивчення етюдів, як і робота над вправами, сприяє вільному володінню інструментом та налагоджує виконавські навички, а також підготовлює техніку, яка дозволяє долати будь які перешкоди, що зустрічаються у художніх творах. Майже у всіх випадках етюди мають бути складнішими порівняно з п'єсами та концертами, які вивчає скрипаль.

У перспективі результат проекту у вигляді відео-посібника буде оприлюднений на офіційному сайті університету та на електронному носії.

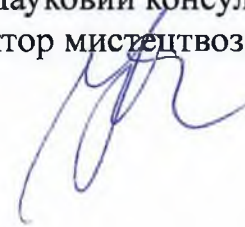
Також в тексті обґрунтування похідно долучені спостереження про твори, які складають програми концертів. Воно достатнього об'єму, не містить академічного плагіату та базується на власних спостереженнях, думках, висновках та багаторічній практиці роботи над основами виконавської техніки.

Індивідуальний план здобувача, що містить освітню, творчу, наукову та педагогічні складові І.В.Чернявський виконав в повному обсязі та без зауважень. Наукова та творча складові творчого мистецького проекту пов'язані, доповнюють одна одну та відповідають існуючим критеріям і вимогам Міністерства освіти і науки України, що висувається до робіт такого рангу.

Як керівники творчого мистецького проекту вважаємо, що в цілому він може бути цікавий як виконавцям, так й науковцям. Його практична цінність полягає у системній та різносторонній презентації віртуозних творів ХІХ ст.: від формулювання дидактичних завдань, детальному їх опрацюванні до концертної презентації.

На основі зазначеного вище творчий мистецький проєкт І.В.Чернявського може бути рекомендованим до захисту у спеціалізованій раді з присудження ступеня доктора мистецтва у ХНУМ імені І.П.Котляревського.

Творчий керівник
Кандидат мистецтвознавства, доцент,
завідувачка кафедри оркестрових
струнних інструментів Алла МЕЛЬНИК

Науковий консультант
доктор мистецтвознавства,
професор Юлія НІКОЛАЄВСЬКА

підпис
ЗАСВІДЧУЮ
Нач. загального відділу ХНУМ
22.08.2025 р. Підпис

